

# รายงาน เรื่อง โปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY

### จัดทำโดย

นายพงษ์พันธุ์ เลาวพงศ์ รหัสนักศึกษา 66543206019-2

เสนอ

อาจารย์ปิยพล ยืนยงสถาวร

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชา

ENGCE124

โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี

(Data Structures and Algorithms)

หลักสูตร วศ.บ.วิศวกรรมคอมพิวเตอร์

สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

#### รายงาน

# เรื่อง โปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY

## จัดทำโดย

นายพงษ์พันธุ์ เลาวพงศ์ รหัสนักศึกษา 66543206019-2

เสนอ

อาจารย์ปิยพล ยืนยงสถาวร

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชา

ENGCE124

โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี

(Data Structures and Algorithms)

หลักสูตร วศ.บ.วิศวกรรมคอมพิวเตอร์

สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

#### คำนำ

รายงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา ENGCE124 โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี (Data Structures and Algorithms) หลักสูตร วศ.บ.วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ ในระดับปริญญาตรีปีที่ 2 โดยมีจุดประสงค์ในการอธิบายโค้ดของโปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY รวมถึง อธิบายหลักการทำงานของโปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY และอธิบายผลลัพธ์ การใช้งานโปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY

ผู้จัดทำรายงานหวังว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้ที่สนใจ หรือนักศึกษาทุกท่าน ที่กำลังหา ศึกษาในหัวข้อของโปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY หากมีข้อแนะนำหรือ ข้อผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำขอน้อมรับไว้ และขออภัยมา ณ ที่นี้

ผู้จัดทำ

นายพงษ์พันธุ์ เลาวพงศ์ วันที่ 05/09/2567

# สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ๆ
โค้ดของโปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY พร้อมคำอธิบาย	1
หลักการทำงานของโปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY	4
ผลลัพธ์การใช้งานโปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY	10
บรรณานุกรม	12

## โค้ดของโปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY พร้อมคำอธิบาย

```
#include <stdio.h> // ใช้ printf
#include <conio.h> // ใช้ getch
#define MaxNode 6 // กำหนดจำนวนโหนดสูงสุดของกราฟ
int graph[MaxNode][MaxNode] = {
   \{0,1,1,1,0,0\},\
   {1,0,1,0,1,0},
   {1,1,0,0,0,0},
   \{1,0,0,0,1,1\},
   \{0,1,0,1,0,0\},\
   {0,0,0,1,0,0}
}; // ประกาศอาร์เรย์และเก็บข้อมูลกราฟ
char NodeName[MaxNode] = {'A','B','C','D','E','F'}; // เก็บชื่อโหนด
void DispArray2D() // แสดงค่าของอาร์เรย์ 2 มิติ
   int i,j; // i=แถว, j=คอลัมน์
   printf(" ");
   for (j=0;j<=MaxNode;j++) // แสดงชื่อคอลัมน์ของอาร์เรย์
      printf("%c ",NodeName[j]);
   printf("\n"); // ขึ้นบรรทัดใหม่
   for (i=0;i<MaxNode;i++) // ลูปแถว
   {
```

## โค้ดของโปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY พร้อมคำอธิบาย (ต่อ)

```
printf("%c ",NodeName[i]); // แสดงชื่อแถวของอาร์เรย์
      for (j=0;j<MaxNode;j++) // ลูปคอลัมน์
         printf("%d ",graph[i][j]); // แสดงค่าของการเชื่อมต่อ
      printf("\n");
   }
}
void DispSetOfVertex() // แสดงชุดของจุดยอด
{
   int i;
   printf("\nSet of Vertex = {");
   for (i=0;i<MaxNode;i++)
   {
      printf("%c",NodeName[i]); // แสดงชื่อของแต่ละโหนด
      if(i != MaxNode-1)
      printf(",");
   }
   printf("}\n");
}
void DispSetOfEdge() // แสดงชุดของขอบ (Edge)
{
   int i,j;
```

## โค้ดของโปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY พร้อมคำอธิบาย (ต่อ)

```
printf("\nSet of Edge = {");
  for (i=0;i<MaxNode;i++) // ลูปแถว
     for (j=0;j<MaxNode;j++) // ลูปคอลัมน์
     {
       if(graph[i][j]==1)
          printf("(%c,%c),",NodeName[i],NodeName[j]); // แสดงแต่ละขอบ (Edge)
     }
     printf("}\n");
}
int main()
{
  printf("GRAPH (ADJACENCY MATRIX REPRESENTATION METHOD)\n");
  printf("=======\n");
  DispArray2D();
  DispSetOfVertex();
  DispSetOfEdge();
  getch();
  return(0);
} // จบ Main
```

## หลักการทำงานของโปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY

การเขียนโปรแกรมเพื่อจัดการกับโครงสร้างข้อมูลแบบกราฟ (Graph) สามารถทำได้หลายวิธี โดยวิธีที่ นิยมวิธีหนึ่งคือการใช้ Adjacency Matrix หรือ อาร์เรย์ 2 มิติ เพื่อแทนโครงสร้างของกราฟ ซึ่งโปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY ถูกออกแบบมาให้ทำงานกับกราฟที่มี 6 โหนด โดยข้อมูล ของเส้นเชื่อมระหว่างโหนดถูกจัดเก็บในอาร์เรย์ 2 มิติ graph[MaxNode][MaxNode] พร้อมกับฟังก์ชันที่ ทำงานร่วมกันเพื่อแสดงผลข้อมูลของกราฟ ได้แก่ การแสดงโครงสร้างของกราฟในรูปแบบ Adjacency Matrix การแสดงเซ็ตของจุดยอด (Set of Vertex) และการแสดงเซ็ตของเส้นเชื่อม (Set of Edge)

#### 1. ส่วนในการประกาศในการไลบรารี่

```
#include <stdio.h> // ใช้ printf
```

#include <conio.h> // ใช้ getch

ในส่วนนี้โปรแกรมจะทำการ include ไลบรารี่มาตรฐานสองตัว ได้แก่

- <stdio.h> : เป็นไลบรารีมาตรฐานที่ใช้สำหรับฟังก์ชันการทำงานเกี่ยวกับการรับ-ส่งข้อมูล เช่น
   ฟังก์ชัน printf() ที่ใช้ในการแสดงข้อความหรือข้อมูลบนหน้าจอ
- <conio.h> : ไลบรารีนี้ใช้สำหรับฟังก์ชันที่เกี่ยวกับการควบคุมหน้าจอและการรับข้อมูลจากคีย์บอร์ด เช่น ฟังก์ชัน getch() ซึ่งทำหน้าที่รับคีย์บอร์ดจากผู้ใช้โดยไม่แสดงผลบนหน้าจอ และรอให้ผู้ใช้กดปุ่ม ใด ๆ เพื่อดำเนินการต่อ

## 2. การกำหนดจำนวนโหนดสูงสุดของกราฟ

```
#define MaxNode 6 // กำหนดจำนวนโหนดสูงสุดของกราฟ
```

บรรทัดนี้ใช้การกำหนดนิยาม (#define) เพื่อกำหนด ค่าคงที่ ที่ชื่อว่า MaxNode ซึ่งมีค่าเป็น 6 หมายความว่า กราฟนี้จะประกอบด้วยจำนวนโหนดสูงสุด 6 โหนด โหนดเหล่านี้ถูกเก็บในอาร์เรย์ 2 มิติและจะใช้ในโปรแกรม ในส่วนต่าง ๆ ที่ต้องการทราบจำนวนโหนดสูงสุด

### 3. การประกาศและกำหนดค่าให้กับอาร์เรย์ 2 มิติสำหรับการเก็บข้อมูลกราฟ

ในส่วนนี้มีการประกาศอาร์เรย์ 2 มิติที่ชื่อว่า graph ขนาด 6x6 เพื่อใช้เก็บข้อมูลโครงสร้างของกราฟ โดย:

- ค่า 0 หมายถึงไม่มีเส้นเชื่อมระหว่างโหนดสองโหนดนั้น
- ค่า 1 หมายถึงมีเส้นเชื่อมระหว่างโหนดสองโหนดนั้น

ข้อมูลที่เก็บในอาร์เรย์นี้เรียกว่า Adjacency Matrix หรือ เมทริกซ์ความเชื่อมโยง ที่ใช้แทนกราฟ โดยใน ตัวอย่างนี้มีการกำหนดค่าตามลำดับ ซึ่งแต่ละบรรทัดจะอธิบายการเชื่อมต่อของโหนดหนึ่งไปยังโหนดอื่น ๆ เช่น

- โหนด A (แถวแรก) มีการเชื่อมต่อกับโหนด B, C, และ D (ค่า 1 ในคอลัมน์ที่ 2, 3, และ 4)
- โหนด B (แถวที่สอง) มีการเชื่อมต่อกับโหนด A, C, และ E
- โหนดอื่น ๆ ก็เช่นกัน โดยค่าของแต่ละบรรทัดแสดงความสัมพันธ์การเชื่อมต่อระหว่างโหนด

## 4. การเก็บชื่อโหนด

```
char NodeName[MaxNode] = {'A','B','C','D','E','F'}; <mark>// เก็บชื่อโหนด</mark>
```

โปรแกรมกำหนดอาร์เรย์ NodeName[] ที่ใช้เก็บชื่อของโหนดในกราฟ ซึ่งประกอบด้วยโหนด A, B, C, D, E, และ F โดยอาร์เรย์นี้ใช้เพื่อแสดงชื่อของโหนดในระหว่างการแสดงผล เช่น ในการแสดงผลตารางของกราฟ (Adjacency Matrix) หรือการแสดงเซ็ตของจุดยอด (Vertices) และเส้นเชื่อม (Edges)

5. ฟังก์ชัน DispArray2D การแสดงผลโครงสร้างกราฟในรูปแบบอาร์เรย์ 2 มิติ

```
void DispArray2D() // แสดงค่าของอาร์เรย์ 2 มิติ
   int i,j; // i=แถว, j=คอลัมน์
   printf(" ");
   for (j=0;j<=MaxNode;j++) // แสดงชื่อคอลัมน์ของอาร์เรย์
      printf("%c ",NodeName[j]);
   printf("\n"); // ขึ้นบรรทัดใหม่
   for (i=0;i<MaxNode;i++) // ลูปแถว
   {
      printf("%c ",NodeName[i]); // แสดงชื่อแถวของอาร์เรย์
      for (j=0;j<MaxNode;j++) // ลูปคอลัมน์
         printf("%d ",graph[i][j]); // แสดงค่าของการเชื่อมต่อ
      printf("\n");
   }
}
```

ฟังก์ชันนี้ทำหน้าที่แสดงโครงสร้างกราฟในรูปแบบ Adjacency Matrix โดยใช้ลูปสองชั้นในการเดินทางผ่าน ข้อมูลในอาร์เรย์ 2 มิติ และแสดงผลในรูปแบบตาราง เพื่อให้ผู้ใช้เข้าใจการเชื่อมต่อระหว่างโหนดได้ง่ายขึ้น รายละเอียดการทำงาน

- ฟังก์ชันเริ่มต้นด้วยการประกาศตัวแปร i และ j ซึ่งจะใช้เป็นตัวนับในลูปสำหรับเดินทางในอาร์เรย์
- แถวบนสุดของตารางจะแสดงชื่อโหนด (A, B, C, D, E, F) โดยใช้ลูปที่วิ่งจาก 0 ถึง MaxNode และใช้ ชื่อโหนดจากอาร์เรย์ NodeName[]

- จากนั้นลูปชั้นนอกจะเริ่มที่แต่ละแถว ซึ่งแต่ละแถวจะเริ่มต้นด้วยการแสดงชื่อโหนด (เช่น A, B, C)
   ตามด้วยค่าของแต่ละคอลัมน์ที่สอดคล้องกับเส้นเชื่อม
- ในลูปชั้นใน จะวิ่งผ่านแต่ละคอลัมน์และแสดงค่าที่อยู่ในอาร์เรย์ graph[i][j] ซึ่งค่าเหล่านี้จะเป็น 1 หากมีเส้นเชื่อมระหว่างโหนด และเป็น 0 หากไม่มี
- 6. ฟังก์ชัน DispSetOfVertex การแสดงเซ็ตของจุดยอด (Set of Vertex)

```
void DispSetOfVertex() // แสดงชุดของจุดยอด
{
    int i;
    printf("\nSet of Vertex = {");
    for (i=0;i<MaxNode;i++)
    {
        printf("%c",NodeName[i]); // แสดงชื่อของแต่ละโหนด
        if(i != MaxNode-1)
        printf(",");
    }
    printf("}\n");
}</pre>
```

ฟังก์ชันนี้ทำหน้าที่แสดงเซ็ตของจุดยอดในกราฟ โดยจะลูปผ่านชื่อโหนดทั้งหมดและแสดงผลในรูปแบบ {A, B, C, D, E, F} ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้เห็นว่ากราฟมีโหนดใดบ้างที่อยู่ในโครงสร้าง

#### รายละเอียดการทำงาน

- ฟังก์ชันเริ่มต้นด้วยการประกาศตัวแปร i ที่จะใช้เป็นตัวนับในลูป
- โปรแกรมจะแสดงข้อความ "Set of Vertex = {" เพื่อเริ่มต้นการแสดงเซ็ต
- จากนั้นลูปจะวิ่งจาก 0 ถึง MaxNode โดยในแต่ละรอบลูปจะดึงค่าในอาร์เรย์ NodeName[i] และ แสดงชื่อโหนดนั้นออกมา

- ถ้าโหนดนั้นไม่ใช่ตัวสุดท้าย (ตรวจสอบด้วยเงื่อนไข if(i != MaxNode-1)), โปรแกรมจะแสดง เครื่องหมายจุลภาค (,) หลังชื่อโหนด
- เมื่อถึงโหนดสุดท้าย โปรแกรมจะแสดงเครื่องหมายปิด } เพื่อปิดเซ็ต
- 9. ฟังก์ชัน DispSetOfEdge การแสดงเซ็ตของเส้นเชื่อม (Set of Edge)

ฟังก์ชันนี้ทำหน้าที่แสดงเซ็ตของเส้นเชื่อม (Edges) ระหว่างโหนดต่าง ๆ โดยจะลูปผ่านข้อมูลในอาร์เรย์ 2 มิติ graph[][] และแสดงผลคู่ของโหนดที่มีเส้นเชื่อมกัน

#### รายละเอียดการทำงาน

- ฟังก์ชันเริ่มต้นด้วยการประกาศตัวแปร i และ j ที่จะใช้เป็นตัวนับในลูปสองชั้น
- โปรแกรมจะแสดงข้อความ "Set of Edge = {" เพื่อเริ่มต้นการแสดงเซ็ตของเส้นเชื่อม
- ลูปชั้นนอกจะวิ่งจาก 0 ถึง MaxNode สำหรับการเข้าถึงแถวแต่ละแถว และลูปชั้นในจะวิ่งจาก 0 ถึง MaxNode สำหรับคอลัมน์

- ในแต่ละรอบของลูปชั้นใน โปรแกรมจะตรวจสอบว่าค่าของ graph[i][j] เท่ากับ 1 หรือไม่ ถ้าใช่ หมายความว่าโหนดที่ตำแหน่ง i และ j มีเส้นเชื่อมกัน ดังนั้นโปรแกรมจะแสดงคู่ของโหนดในรูปแบบ (โหนดต้นทาง, โหนดปลายทาง)
- เมื่อแสดงผลเสร็จสิ้น โปรแกรมจะแสดงเครื่องหมายปิด } เพื่อปิดเซ็ตของเส้นเชื่อม

#### 10. ฟังก์ชัน main ฟังก์ชันหลักของโปรแกรม

```
int main()

{

printf("GRAPH (ADJACENCY MATRIX REPRESENTATION METHOD)\n");

printf("=====\n");

DispArray2D();

DispSetOfVertex();

DispSetOfEdge();

getch();

return(0);

} // ຈາບ Main
```

ฟังก์ชัน main() ทำหน้าที่เป็นจุดเริ่มต้นของโปรแกรม โดยเรียกใช้ฟังก์ชันต่าง ๆ เพื่อแสดงผลลัพธ์ที่ต้องการ รายละเอียดการทำงาน

- ฟังก์ชันเริ่มต้นด้วยการแสดงข้อความหัวข้อ "GRAPH (ADJACENCY MATRIX REPRESENTATION METHOD)" เพื่อบอกว่าโปรแกรมนี้เกี่ยวกับการแสดงกราฟด้วยวิธี Adjacency Matrix
- จากนั้นเรียกใช้ฟังก์ชัน DispArray2D() เพื่อแสดงตารางของโครงสร้างกราฟ
- ต่อด้วยการเรียกใช้ฟังก์ชัน DispSetOfVertex() เพื่อแสดงเซ็ตของจุดยอด
- สุดท้ายเรียกใช้ฟังก์ชัน DispSetOfEdge() เพื่อแสดงเซ็ตของเส้นเชื่อม
- โปรแกรมจะหยุดรอการกดปุ่มใด ๆ ด้วยฟังก์ชัน getch() ก่อนจะสิ้นสุดการทำงาน

## ผลลัพธ์การใช้งานโปรแกรม GRAPH STRUCTURE BY 2 DIMENSION ARRAY

โปรแกรมตัวอย่างนี้เป็นโปรแกรมที่ออกแบบมาเพื่อแสดงข้อมูลของ กราฟ (Graph) ในรูปแบบ Adjacency Matrix ซึ่งเป็นหนึ่งในวิธีที่นิยมใช้ในการแทนโครงสร้างของกราฟ โปรแกรมจะทำการแสดงข้อมูล ของกราฟในรูปแบบตารางการเชื่อมต่อ และแสดงเซ็ตของจุดยอด (Vertices) รวมถึงเส้นเชื่อม (Edges) โดย เมื่อรันโปรแกรม ผู้ใช้งานจะได้รับผลลัพธ์ที่แสดง 3 ส่วนหลัก ได้แก่

- แสดงโครงสร้างกราฟในรูปแบบตาราง (Adjacency Matrix)
- แสดงเซ็ตของจุดยอด (Set of Vertex)
- แสดงเซ็ตของเส้นเชื่อม (Set of Edge)

1. แสดงโครงสร้างกราฟในรูปแบบตาราง (Adjacency Matrix)

หลังจากผู้ใช้รันโปรแกรม ผลลัพธ์แรกที่แสดงออกมาคือ โครงสร้างของกราฟในรูปแบบของตาราง หรือที่ เรียกว่า Adjacency Matrix ตารางนี้จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโหนด (Node) ต่าง ๆ ว่าโหนดใดมีการ เชื่อมต่อกับโหนดใดบ้าง โดยตารางนี้มีขนาด 6x6 ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนโหนดในกราฟที่โปรแกรมกำหนดไว้ รูปแบบของตารางจะแสดงชื่อของโหนดในแถวและคอลัมน์ พร้อมกับค่า 0 หรือ 1 ในแต่ละเซลล์ของตาราง

- ค่า 1 หมายถึง มีการเชื่อมต่อระหว่างโหนดสองโหนดนั้น
- ค่า 0 หมายถึง ไม่มีการเชื่อมต่อระหว่างโหนดสองโหนดนั้น
- ในตารางนี้ เห็นว่าโหนด A เชื่อมต่อกับโหนด B, C, และ D เพราะค่าในเซลล์ที่เกี่ยวข้องมีค่าเป็น 1
- โหนด B เชื่อมต่อกับโหนด A, C, และ E
- โหนดอื่น ๆ ก็สามารถอ่านความเชื่อมโยงได้เช่นเดียวกัน

#### 2. แสดงเซ็ตของจุดยอด (Set of Vertex)

หลังจากแสดงตารางการเชื่อมต่อของโหนดแล้ว โปรแกรมจะทำการแสดงเซ็ตของจุดยอด หรือ Set of Vertex ซึ่งแสดงชื่อของโหนดทั้งหมดที่มีอยู่ในกราฟ โดยจะแสดงเป็นลำดับของตัวอักษรในรูปแบบเซ็ต

• เซ็ตนี้แสดงให้เห็นว่าในกราฟประกอบด้วยโหนด A, B, C, D, E, และ F ซึ่งเป็นโหนดทั้งหมดที่ใช้ใน การคำนวณและแสดงผล

## 3. แสดงเซ็ตของเส้นเชื่อม (Set of Edge)

สุดท้าย โปรแกรมจะทำการแสดง Set of Edge ซึ่งคือเซ็ตของคู่โหนดที่มีการเชื่อมต่อกันในกราฟ ข้อมูลนี้ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างโหนดสองโหนดในรูปแบบของคู่ (โหนดต้นทาง, โหนดปลายทาง) โดยโปรแกรมจะ ลูปผ่านอาร์เรย์ 2 มิติ graph [] [ เพื่อตรวจสอบว่ามีการเชื่อมต่อระหว่างโหนดใดบ้าง

- คู่ของโหนดที่แสดงในเซ็ตนี้คือโหนดที่มีการเชื่อมต่อกัน เช่น (A,B) หมายความว่าโหนด A และ B มี การเชื่อมต่อกัน
- สำหรับกราฟในตัวอย่างนี้ ซึ่งเป็น กราฟแบบไม่กำกับทิศทาง (Undirected Graph) การเชื่อมต่อ ระหว่างโหนดจะแสดงทั้งสองทิศทาง เช่น ถ้าแสดง (A,B) ก็จะแสดง (B,A) ด้วย ซึ่งหมายถึงการ เชื่อมต่อระหว่างสองโหนดนั้นเป็นไปได้ทั้งสองทาง

## บรรณานุกรม

ChatGPT. ( - ). Exploring Graph Structures through 2D Array Representation. สืบค้น 5 กันยายน 2567, จาก https://chatgpt.com/